

Titulació	Típus	Curs
2500501 Història	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Cortadella Morral

Correu electrònic: jordi.cortadella@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Coneixements bàsics (introdutoris) en Història Antiga del Pròxim Orient, Grècia i Roma.

Objectius

L'objectiu de l'assignatura es analitzar les principals estructures socials i polítiques de les civilitzacions mediterrànies durant l'Antiguitat. En primer lloc, ens centrarem en el context del mediterrani oriental del III mil·lenni a.C, i en l'impacte d'aquesta zona sobre les àrees perifèriques mediterrànies, afectades pels fenòmens d'intercanvi, colonitzadors, migratoris i conquestes. En segon lloc, ens fixarem en aquells fenòmens i esdeveniments que van propiciar la unitat mediterrània, tant a nivell cultural com polític. També serà important aprofundir en l'aspecte institucional i en qüestions de vida quotidiana. Per assolir els nostres objectius serà important familiaritzar-se amb les fonts primàries disponibles (textuals i arqueològiques), que caldrà relacionar amb les interpretacions històriques.

Competències

- Contextualitzar els processos històrics i analitzar-los des d'una perspectiva crítica
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa. Saber utilitzar de manera experta les possibilitats d'Internet.
3. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari.
4. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
5. Dominar i identificar la història nacional pròpia.
6. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
7. Dominar la història universal de l'antiguitat.
8. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics.
9. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
10. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
11. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
12. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
13. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
14. Interpretar les fonts materials i documentals.
15. Reconèixer la importància de controlar la qualitat dels resultats del treball i de la seva presentació.
16. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.

Continguts

1. El Mar, les muntanyes, el Sahara i l'Atlàntic. La llarga marxa cap a la civilització: La primera civilització agrícola (Creixent Fèrtil i Àsia Menor).
2. Mesopotàmia i Egipte. El torn de terrissaire, els animals domèstics, els teixits, la fusta. El coure i el bronze, les escriptures. Les ciutats: vida terrenal i vida eterna.
3. Vaixells fluvials, vaixells mediterranis (els primers mariners). Síria, Egipte i el mar Roig; El Llevant mediterrani. L'expansió dels megàlits: del Llevant a l'Atlàntic.
4. Segles d'unitat. Els mars del Llevant del 1500 al 1200: L'acceleració dels intercanvis. Creta. Accidents, evolucions i catàstrofes: muntanyencs i mariners (el nomadisme). Els hitites i els semites.
5. Els Pobles del Mar. Tot canvia del segle XII al VIII: La "balcanització" del Pròxim Orient. Els pobles de les estepes (el cavall).
6. Indoeuropeus i invasions celtes. La metal·lúrgia del ferro i l'escriptura alfabètica.
7. Les colonitzacions. Segles X al VI. Els fenicis i Cartago. Els etruscos.
8. La colonització grega. El "miracle grec". Les polis: hoplites i remers; democràcia i esclavitud.
9. L'imperi de Darius i l'error d'Alexandre el Gran.
10. L'exemple de Pirrus. *Graecia capta* (146 aC). L'imperialisme romà: Roma contra Cartago.
11. El pròxim Orient: la presa cobejada. De la ciutat a l'Imperi (131-31 aC).
12. Més enllà del Mediterrani. Cimbres i teutons.
13. Cèsar conquereix la Gàl·lia (59-50 aC). Trajà, els dacis i l'Èufrates.

14. La civilització mediterrània. Paisatges, ciutats i tècniques. Ciutats i imperi.

15. Les originalitats romanes.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	35	1,4	
Pràctiques i seminaris	10	0,4	1, 9, 8, 13, 12, 14
Tipus: Supervisades			
Preparació activitats pràctiques	15	0,6	1, 2, 9, 8, 11, 13, 12, 14, 7, 6, 15, 10, 16
Tutories	10	0,4	2, 15
Tipus: Autònomes			
Lectura de bibliografia	30	1,2	2, 11, 13, 12, 14, 16
Preparació de les activitats i de les proves escrites	45	1,8	1, 2, 8, 11, 13, 12, 14, 15, 10, 16

- Assistència a classes teòriques dirigides pel professor.
- Lectura comprensiva de textos i interpretació de cartografies, gràfics, taules i documents arqueològics.
- Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.
- Estudi personal.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	40	1,5	0,06	8, 11, 12, 5, 7, 6, 4, 3, 16
Treball de pràctiques	60	3,5	0,14	1, 2, 9, 8, 11, 13, 12, 14, 7, 6, 15, 10, 16

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a partir de 3 notes:

1.- AVALUACIÓ CONTÍNUA-A (30% de la nota final): Una activitats pràctiques individuals relacionades amb l'anàlisi de fonts primàries. Les pràctiques són obligatòries, necessàries per a presentar-se a l'examen.

2.- AVALUACIÓ CONTÍNUA-B (30% de la nota final): Una activitats pràctiques individuals relacionades amb l'anàlisi la bibliografia especialitzad. Les pràctiques són obligatòries, necessàries per a presentar-se a l'examen.

3.- EXAMEN (40% de la nota final): Es farà en horari de classe i constarà de 2 activitats: a) el desenvolupament d'un tema, a escollir entre varies opcions; b) el comentari d'un document literari o arqueològic.

Per tenir dret a la re-avaluació d'una activitat suspesa cal haver-se presentat a totes les proves (examen i activitats pràctiques) i haver-ne aprovat almenys una.

Aquesta assignatura ofereix la possibilitat d'acollir-se a una "Avaluació Única". Aquesta opció suposa una única data d'avaluació, però no una única activitat d'avaluació. Pertant, l'Avaluació Única d'aquesta assignatura es realitzarà, al igual que l'Avaluació Contínua, a partir de dues notes:

- PRÀCTIQUES (50%): Es proposaran dues activitats pràctiques (comentaris de fonts primàries) de les quals s'haurà de lliurar un breu comentari per escrit. L'estudiant haurà de lliurar aquestes activitats, equivalents a les contemplades a l'Avaluació Contínua, a la data d'avaluació establerta.

- EXAMEN FINAL (50%): Es farà a la data d'avaluació establerta i consistirà en: a) Test 30 preguntes breus; b) Desenvolupar dues preguntes-tema, aescollir entre quatre opcions.

Els exercicis d'Avaluació Única poden coincidir amb dates reservades per a l'Avaluació Contínua.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'Avaluació Contínua.

Bibliografia

- AUBET, M.E., *Tiro y las colonias fenicias de Occidente* (3a ed. ampliada), Ed. Bellaterra, Barcelona 2009.

- BRAUDEL, F., *Memorias del Mediterráneo: Prehistoria y Antigüedad*, Ed Cátedra, Madrid, 1998.

- DICKINSON, O., *El Egeo, de la Edad del Bronce a la Edad del Hierro*, Ed. Bellaterra, Barcelona 2010.

- GRACIA, F., MUNILLA, G., *Protohistoria: pueblos y culturas en el Mediterráneo entre los siglos XIV y II a.C.*, Universitat de Barcelona, Barcelona 2004.

- GRIMAL, P., *La formación del Imperio romano*, Siglo XXI, Madrid 1990.

- GÓMEZ ESPELOSÍN, F.J., *Historia de Grecia Antigua*, Akal Textos, Madrid 1995.

- GRAS, M., *El Mediterráneo arcaico*, Alderabán, Madrid, 1999.

- HUMBERT, M., *Institutions politiques et sociales de l'Antiquité*, Précis Dalloz, París 1986.

- KARAGEORGHIS, V., *Chipre, encrucijada del Mediterráneo Oriental 1600-500 a.C.*, Bellaterra, Barcelona 2004.
- LOPEZ BARJA, P., *Historia de Roma*, Akal Textos, Madrid 2004.
- NICOLET, C., *Roma y la conquista del mundo mediterráneo, 264-27 a. de J.C.* (2 vols), Labor, Barcelona 1982.
- REDFORD, D.B., *Egypt, Canaan and Israel in Ancient Times*, Princeton University Press, Princeton 1992.
- ROLDÁN HERVÁS, J.M., *Citerior y Ulterior*, Istmo, Madrid 2001.
- PLÁCIDO, D., ALVAR, J., GONZÁLEZ WAGNER, C., *La formación de los estados en el Mediterráneo occidental*, Síntesis, Madrid 1991.
- POTER, D.S. (ed.). *A companion to the Roman Empire*, Blackwell, Oxford, 2006.
- OSBORNE, R. *La formación de Grecia, 1200 - 479 a.C.*, Crítica, Barcelona, 1998.

Programari

Campus Virtual, projectat a l'aula amb un canó projector.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt